

TARİHSEL ORTAK DEĞERLER IŞIĞINDA YENİ ANAYASA SÜRECİ

(NEW CONSTITUTION-MAKING PROCESS IN THE LIGHT
OF THE HISTORICAL COMMON VALUES)

Faruk Bal

TBMM Üyesi/Member of the Great National Assembly of Turkey

ÖZET

Türkiye’de bir demokrasi sorunu olduğu toplumun bütün kesimleri tarafından kabul edilmektedir. İfade özgürlüğü önünde ciddi engeller vardır. Nefret söylemleri güçlenmektedir. Nefret söyleminin olduğu yerde demokratik değerlere ulaşmak zordur. Türkiye, kanun hükmünde kararnameler ile yönetilmektedir. Kanun hükmünde kararnameler yasa-yetkisinin devir aracıdır. Türk milletinin geçmişine yakışmayan darbelerin ürünü olan bu Anayasa değişmelidir. Hep birlikte verdiğimiz Kurtuluş Savaşı ile kurulan bu devletin kuruluş felsefesine uygun olarak yeniden yazılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yeni anayasa yazım süreci, nefret söylemi sorunu, Türkiye’nin kuruluş felsefesi

ABSTRACT

Each segment of the society accepts that there is a democracy problem in Turkey. There are serious obstacles against the freedom of expression. Hate speech in the society is getting stronger. It is very hard to reach democratic values in the countries where there is hate speech. Turkey is administered by decrees having the force of law. The decree having the force of law is a tool for transfer of the legislative power. The current constitution, a result of coup d’etat which is dishonour in the history of Turkish nation must change. We must write a new constitution in the light of the founding philosophy of this country, founded as a result of the Independence War, a war of a nation as a whole.

Keywords: *Process of new constitution drafting, problem of hate speech, founding philosophy of Turkey*

Marmara Üniversitesinin çok değerli bilim adamları, bizi bu toplantıya davet eden değerli hocam Sayın Kaboğlu, yurtdışından katılan değerli bilim adamları ve geleceğimizin teminatı siz gençler, değerli öğrenci arkadaşlarım; hepinizi Milliyetçi Hareket Partisi adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Anayasa yapmak, ciddi ve zor bir iştir.

Bu ciddi ve zor iş, öyle görünüyor ki, bizim neslimiz tarafından gerçekleştirilecektir.

Ama, bizim yapacağımız anayasa, sizin geleceğinizi -Konfüçyüs'ün ifadesiyle- ya cennet ya cehennem haline getirecektir.

Dolayısıyla bugün ilgi göstererek salonu doldurmuş olan genç kardeşlerimize Milliyetçi Hareket Partisi'nin görüşlerini, anayasa yapımı süreci içerisinde, “sorunlara çözümler” bakışı ile dile getirmek arzusun-dayım.

Türkiye’de bugün herkesin kabul ettiği şekilde, bir demokrasi sorunu var.

Öncelikle, Türkiye’de “ifade özgürlüğü” önünde ciddi engel vardır.

Ifade özgürlüğünün eksik olduğu bir ülkede, demokrasiden söz edilemez. Türkiye’de insanlar düşüncelerini “Acaba açıklarsam başıma bir iş gelir mi?” kaygısını taşıyarak ifade ediyorlar. Sıradan bir esnaf, “Ben Anayasa Uzlaşma Komisyonu çalışmasına katılırsam, yarın Mal Müdürü kapımı çalar mı?”, “Sigorta Müfettişi kapımı çalar mı?” kaygısını dile getiriyor.

Elbette ki aynı kaygıyı yaşayanlar arasında, çok değerli bilim adamları da bulunmaktadır. Bilim adamları hiç korkmaması gereken bir kitleyi temsil etmektedir. Onlar bilim adına konuşmalıdır, objektif şeyler söyleyebilmelidir ve bunu yaparken bir kaygı, endişe duymamalıdır.

Böyle bir gelişmenin yaşandığı ülkede, demokrasi arayışı -elbette ki- vardır ve olacaktır.

İkinci sorun, nefret ve ötekileştirme söylemi, toplumda gelişmektedir, güçlenmemektedir. Nefret ve ötekileştirme demokrasinin en önemli fazileti olan, hoşgörüyü ortadan kaldıran bir duygudur. Dolayısıyla nefret ve ötekileştirme söyleminin olduğu bir yerde demokratik değerlere ulaşmada zorluk vardır.

Üçüncü sorun, “Basın özgürlüğü diye bir şey var mıdır?” ben bunu sizlere soruyorum ve bunu hiç tartışmadan: Türkiye’de “basın özgürlüğü” diye bir özgürlükten söz edilemeyeceğini büyük bir vicdani kanaatle ifade ediyorum.

Dördüncü sorun, Türkiye, 1971, 1980 ve 1990’lı yılların kanun hükmünde kararnameleriyle idare edilmektedir.

Türkiye 21. yüzyılda, 2011 yılının kanun hükmünde kararnameleriyle idare edilmektedir.

Kanun hükmünde kararname; sizin seçtiğiniz milletvekillerinin elinden yasama yetkisinin alınıp, Bakanlar Kurulu'nun -milletvekili adına- kanun yetkisinde karar alması demektir. Yani millet iradesinin yok sayıldığı, yürütme organının millet iradesinin önüne geçtiği bir süreci yaşıyoruz. Bunun anlamı yargı ile ilgili değerlendirmeleri de dikkate aldığımızda parlamenter sistemin yasama, yürütme ve yargı ekleri arasındaki denge ve denetim mekanizması bozulmuştur.

Böyle bir ortamda Türkiye'de çok açık seçik bir şekilde demokrasi talebi açığa çıkmıştır. Bu demokrasi talebi; doğrudur, yanlıştır, eksiktir, fazladır; fakat vardır.

Demokrasi talebi 12 Haziran seçimlerinden sonra güçlü bir biçimde anayasa değişikliği veya anayasanın yenilenmesi ya da yeni bir anayasa beklentisine dönüşmüştür.

İşte bizim üzerinde durduğumuz konu budur. Bu beklentinin karşılanabilmesi, demokrasinin kısaca sıraladığımız sorunlarına çözüm bulabilmemiz vatandaşlarımıza 21. yüzyıl değerleri ile barışık bir anayasa hazırlayabilmemiz için, seçimlerden sonra, Meclis'te, bir Uzlaşma Komisyonu kurulmuştur.

Ben şahsım adına, millet adına böyle bir anayasa yapımına vesile olan bütün siyasi partileri Türkiye'de milletin iradesine dayalı bir anayasa yapımına zemin hazırladıkları için tebrik ediyorum.

Çünkü 1960 yılından itibaren gelişmelere baktığımızda; 1960 İhtilali Türkiye'de bir darbe anayasası yarattı; o anayasa, Türkiye'ye bol geldi. 1960 İhtilalinden sonra iki defa darbe teşebbüsü oldu. 1971 yılında bir askeri muhtıra yaşandı, bu muhtıradan sonra Anayasa'da ciddi değişiklikler yapıldı. 1980 İhtilali oldu. Bu ihtilalin arkasından, 12 Eylül darbe ruhunu yansıtan; millet ile Devlet arasında kırgınlık, küskünlük yaratan "1982 Anayasası" ortaya çıktı. Bu Anayasa ülkeye dar geldi. Bu arada iki muhtıra daha yaşadık; 28 Şubat ve "e-muhtıra".

Türk Milletinin dünya milletler ailesi içerisinde haysiyetli ve şerefli bir yeri vardır. Evrensel insanlık değerlerinin oluşmasına; kültürüyle, yarattığı medeniyetlerle katkıda bulunmuş olan Türk milletine, darbelerle yapılan muhtıralarla değiştirilen bir geçmiş yakışmıyor. Yani askeri darbelerle anayasa yapmak bu anayasayı askeri muhtıralarla değiştirmek bize yakışmıyor, 21. yüzyılın demokrasi değerlerine ve özgürlükler geliştiği dünyada böyle bir geçmiş bize yakışmıyor.

O halde, demokrasi ve anayasa sorununun çözümünü basitleştirmek ve netleştirmek lazım.

Bireyler açısından özgürlükler herkese tanınmalı ve genişletilmeli, hiç kimse dışlanmamalı ve herkes hukuk önünde eşit olmalıdır.

Herkesin saygı duyabileceği ve herkesin kendini sadakatle bağlı hissedebileceği bir anayasaya kavuşmanın yolu budur.

Anayasa yapımında herkes ile hiç kimsenin anlamı biz demektir.

Biz diyebiliyor isek, bize uygun bir anayasa yapmalıyız.

Biz, bize uygun bir anayasa yapamaz isek; bize başkaları anayasa yapar; ya dışarıdan yaparlar, ya içeriden dayatırlar. Dışarıdan yapılan anayasa ile iç veya dayatma ile yapılan anayasaların ortak özelliği millet iradesini dışlamaktır.

Dışarıdan yapanlara örnek vermek istiyorum: İkinci Dünya Savaşı bittikten sonra İkinci Dünya Savaşı'nın galip devletleri; mağlup devletlere anayasa yaptılar ellerine verdiler. Buna dikte ettirilen anayasa denir. Türkiye, bu aşamada böyle bir riskle karşı karşıya değildir.

İç veya dış müdahale ile yapılan anayasalar ise dayatma anayasadır.

Dışarıdan yapılan dayatma anayasaya 1876 tarihli Kanuni Esasi'yi örnek verebiliriz.

1961 ve 1982 anayasaları ise içeriden yapılan dayatma anayasalara örnektir. Her ikisi de darbe ürünüdür, her ikisi de milli irade yok sayılarak yapıp millete tasdik ettirilmiştir. Her ikisi de demokrasi sorunu yaratmıştır, birincisi Türkiye'ye bol gelmiş, ikincisi dar gelmiştir.

Dışarıdan dayatılan 1876 Kanuni Esasi Osmanlı İmparatorluğunun çöküşünü hızlandırmıştır.

Elbette ki Osmanlı İmparatorluğu çöküyordu: İlimde, fende, sanatta, mühendislikte, sanayide geriye gittiği için; eğitimde ilerleyemediği için; çağının gerisine düştüğü için İmparatorluk zafiyet içindeydi.

Çare çalışmak, üretmek, başarmak iken; Osmanlı İmparatorluğu çareyi Avrupa Devleti olmaktan arıyordu. Osmanlı Devleti Avrupa devleti olarak kabul edilmesi için dış güçlere talepte bulundukça ıslahat adı altında dayatmalar ile karşı karşıya kalıyordu. Islahat yaptıkça yeni talepler geliyordu.

Bu arayış, 1856'ya geldiğinde sonuçlandı. Osmanlı'nın; -Rus tehdidini de dikkate alarak- Avrupa Devleti olabilmek için yaptığı müracaatı, 1856 Paris Anlaşması ile kabul edildi. Paris Anlaşması'ndaki Avrupa Devletleri; İngiltere, İtalya ve Fransa'dır.

Bu ülkeler: sizi Avrupa Devleti olarak kabul etmenin dışında ayrıca toprak bütünlüğünüzü de koruyacağız. Ancak, şu ıslahatları yapacaksınız dediler.

İlk anayasamız, 1876 tarihli Kanuni Esasi bu dayatma ile kabul edildi, Anayasa hukuku açısından Osmanlı'nın dağılma süreci böyle başladı.

Bu sözleşmenin yapıldığı tarihte Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırlarına baktığımızda; Osmanlı'nın Kuzey Afrika'da bulunan toprakları Fransa ve İtalya tarafından, Mısır ve Arap Yarımadası İngiltere ve Fransa tarafından, Başkenti İngiltere, Fransa ve İtalya tarafından işgal

edilmiş, bu ülkelerin ve Rusya'nın tahrik ve teşviki ile Balkanlarda isyanlar çıkarılmış, Balkan savaşı ile tarihin en büyük faciası yaşanmıştır.

Osmanlı bir facia, bir çöküş dönemi yaşamıştır. 1856 Paris Antlaşmasına göre Osmanlı'nın toprak bütünlüğünü korumayı taahhüt eden ülkeler Osmanlı topraklarını lime lime ettikten sonra Maraş'a kadar gelmişler. Maraş, kahramanca bir mücadele vermiş. Antep'e kadar gelmişler; Antep bu mücadelede gazi olmuş. Urfa'ya kadar gelmişler; Urfa şanlı bir direnç göstermiş.

Bu şehirlerimiz unvanlarını Kurtuluş Mücadelesinin neticesinde elde etmişlerdir.

Çöken imparatorluk Serv Antlaşması ile teslim olmuştu. Osmanlı İmparatorluğunun külleri arasından yeni bir devlet yaratmayı biz başardık. Yeni bir devletin kuruluş mücadelesini biz verdik.

Osmanlı'nın başkenti işgal altında, ortada Devlet yok; "Türk milleti" kimliği altında toplanan Anadolu ayağa kalkıyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde "Hatt-ı müdafaa yoktur, sath-ı müdafaa vardır. Bu sath, bütün vatandır. Milletın geleceğine ancak milletin kendisi karar verir. Hâkimiyet, kayıtsız şartsız milletindir." Diyor, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni topluyor ve bu Meclis bir Kurtuluş Savaşı veriyor, Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra Türkiye Devleti'ni kuruyor.

Bu şartlar altında ikinci anayasamız olan 1921 Anayasasını yaptık.

Bunu biz başardık ve bu başarının dünyada başka bir örneği yok.

Anayasa yaparken; biz, herkes ve hiç kimse kavramlarına atfettiğimiz önemi anlatabilmek, Kurtuluş Savaşı ile ödediğimiz ağır bedelleri siz gençlere hatırlatmak ve tarihin tekerrürünü önlemek için sizlere bir kez daha hatırlatmak istedim.

Demek ki, Anayasa yapımında bunlardan ders almalıyız. Gelecek nesilleri de kapsayacak şekilde yapacağımız anayasa, hepimizin anayasası olacak.

O halde, bizim Kurtuluş Savaşımız ile kurulan bu Devletin kuruluş felsefesine hassasiyet göstermemiz gerekmektedir. O felsefenin anayasa yansıtılması gerekir.

Üçüncü Anayasamız, 1924 tarihli Anayasadır. Bu Anayasa ile yeni kurulan Devlete siyasi bir şekil verildi. Bu siyasi şekil; Osmanlı'nın İmparatorluk düzeninden, bir üniter devlet düzenine geçiştir. Bu siyasi şekil; Osmanlı'nın kul, reaya, tebaa dediğimiz düzeni yerine; -çağına göre en modern- vatandaşları arasında dil, din, soy, zümre, sosyal düşünce, siyasi düşünce farkı gözetmeksizin herkesi eşit vatandaş haline getiren ve vatandaşlık hakkını veren bir siyasi haklar düzenidir.

1924 Anayasası vatandaşları bu şekilde, pozitif hukukta vatandaşlık kimliğine kavuştururken; çağının en ileri hak ve hürriyetlerini; seçme ve seçilme haklarını vatandaşlarına tanıması olma özelliğiyle de karşı-

mıza çıkmaktadır. İlerleyen süreçte demokrasinin gelişmesine bağlı olarak; hukuk devletine, sosyal devlete, laik devletin tüm kurumlarıyla oluşmasını sağlamıştır. Dolayısıyla bizim 1924 anayasasından almamız gereken ders vardır.

Bu ders nedir?

Bu ders Cumhuriyetin temel nitelikleridir ve yeni Anayasa yapımında vazgeçilmez ilkelere dendir.

Bundan sonraki Anayasayı hiç söylememe gerek yok. Bundan sonraki anayasamızı, ben sizin gibi öğrenciyken, 1969 yılında Anayasa Hukuku dersi aldım. Benim Anayasa Hukuku hocalarım iki taneydi; biri - Allah rahmet eylesin- Hüseyin Nail Kubalı, “1961 Anayasası’ nı yaptım” diye övünürdü; diğeri Prof. Orhan Aldıkaçtı da “1982 Anayasası’ nı yaptım” diye övünürdü.

Her iki hocamızın yolları yanlıştı. Her ikisinin yürüdüğü yollarda yürümememiz gerekiyor.

Çünkü ikisinin de yaptığı Anayasalar, milletin iradesine dayalı değildi; iç ve dış dayatma gücünün anayasasıydı.

Şimdi kendi irademiz ile evrensel değerler ile barışık bir anayasa yapma vakti gelmiştir.

İşte o Anayasayı yapabilmek için de Uzlaşma Komisyonunda, milletin sesine kulak veriyoruz. Anayasa Uzlaşma Komisyonu’na on binlerce -otuz bini aşkın- öneri geldi; öneride bulunanların ciddi bir bölümü bizzat Komisyon huzurunda görüşlerini şifahi olarak açıklayabilme imkânına kavuşturuldu.

Ayrıca, sivil toplum kuruluşları, çatı kuruluşlar adı altında bir araya gelerek bir proje hazırladı. Bu dünyada İzlanda’dan sonra ikinci bir örnek olarak uygulandı; vatandaşların anayasa konusundaki önerileri, konuşmaları, kayıt altına alındı. Yapacağımız anayasada, milletin bu sesin kulak vereceğiz.

Bu noktada, sürekli olarak tarihin tekerrür etmemesi için ders alma gereğini vurguladığım için; Churchill’in bir sözünü ifade etmek istiyorum: geleceği ne kadar görmek istersek; o kadar geriye bakmak gerekir.

İleriye, geleceğe bakarak, 21. Yüzyılın evrensel değerleri ile Türkiye için bir anayasa yapacağız, demokrasimizi, kurum ve kuruluşlarımızı, devletimizin yapısını, milletimizin, toplumumuzun yapısını, bireyin temel hak ve özgürlüklerini 21. yüzyılın değerleriyle örtüştüreceğiz diyoruz.

Bunu yaparken geriye de bakacağız. Ödediğimiz bedelleri bir daha ödememek için, tarihin tekerrür etmesini önlemek için anayasa geçmişimize bakacağız. Eski anayasalarımızı iyi yönlerinden elbette faydalanacağız. Kötü yönlerinden ders alacağız.

İleriyi görmek için önümüzde insanlığın geliştirmiş olduğu evrensel değerler vardır.

Bu evrensel değerler, insanlığın ortak paydasıdır. Anayasa yapımında evrensel değerlerden yararlanmamız gerekir, yararlanacağız.

İnsanlığın inşa ettiği bu evrensel değerlerin başında da, bizim de sıkı sıkıya kendimizi bağlı hissetmemiz gereken temel ilke; hukukun üstünlüğüdür. Hukukun üstünlüğü ilkesini hayata geçirebildiğimiz zaman; yargının bağımsızlığı, kişinin özel korunması, düşünce ve ifade hürriyeti ve diğer insan olma şeref ve haysiyetine bağlı temel hak ve hürriyetler peşinden gelir,

Dolayısıyla insanların bir şeyleri açıklarken “polisler mi gelecek? maliyeci mi gelecek? sigortacı mı gelecek?” diye kaygıya düşmesi ortadan kalkar. Korku devletinin, ceberrut devletin yerini demokratik toplum düzeninin gerekleri yer alır.

Hukuk devletini, biz herkesi kucaklayan, hiç kimseyi dışlamayan insan şeref ve haysiyetine yakışan yeni anayasayı inşa edebilirsek, bugün yaşadığımız gelişmelerin büyük bir bölümü ortadan kalkar, gelecek nesillere kederi ve tasayı paylaşan, huzur ve güven içinde birlikte bir arada yaşayan bir gelecek armağan etmiş oluruz.

Hukukun üstünlüğü ile birlikte ekonomik kaynaklar açısından, piyasa ekonomisi kurallarını iyi bir şekilde düzenlediğimiz takdirde, herkesin şikâyet ettiği kamu kaynaklarından yandaşları yararlandırma sorunu ortadan kalkar. Piyasa ekonomisi şartları çerçevesi içerisinde, herkesin nimetlerden eşit olarak yararlanır, külfetlere eşit olarak katlanır.

Geriyeye baktığımızda ise, üç başlık altında sözlerimi toparlayarak konuşmama son vermek istiyorum;

1- Elbette yeni anayasa ile, insan şeref ve haysiyetine dayanmalı, temel hak ve hürriyetlerin bireysel kullanımında, evrensel standartları karşılamalı, bireyin özgürlük alanı genişletilmelidir.

2- Yeni anayasayı yaparken, geçmişte ödediğimiz bedelleri unutmayacağız; bir imparatorluktan gelmişiz, bir Kurtuluş Savaşı vermişiz, imparatorluk rejiminden millî ve üniter devlete, parlamenter demokrasi içinde laik, sosyal ve yargının bağımsız ve tarafsızlığına dayalı hukuk devletine, Cumhuriyete geçmişiz; iki darbe, üç muhtıra yaşamışız; bunları yaşarken ödediğimiz bedelleri unutmayacağız, edindiğimiz tecrübelerden yararlanacağız.

3- Bu anayasayı renksiz ve kişiliksiz ve kimliksiz olmayacaktır. Bu anayasa Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin anayasası olacaktır. Türk Milletinin anayasası olacaktır. Bu anayasa Türkiye'de herkesi eşit kabul eden, hiç kimseyi hiçbir sebeple dışlamayan, her birisi birinci sınıf vatandaş olan, bizim, yani, Türk vatandaşlarının anayasası olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Faruk Bal: Ben son sözlerimi ifade ederken, gençlere sesleniyorum. Bu anayasayı bizim neslimiz yapacak ama sizin ve sizden sonra gelecek nesle uygulanacaktır.

Bu bakımdan gençlerin anayasa yapımıyla ilgilenmelerini rica ediyorum. “Hayatınız cennet mi cehennem mi olacak?” sorusunun cevabını anayasa yapım sürecine katılımınız ile vereceksiniz, geleceğinizi belirleyeceksiniz.

Bunun için de size, futbol transferiyle ilgili -uyarsa- bir benzetmeyi anlatmak istiyorum. Şimdi futbolcular transfer edileceği zaman kondisyonuna, fiziğine, boyuna bakıyorlar. Ama eski tarihlerde bunlar yoktu. Eskiden transfer edilecek futbolcuyu getirirlermiş sahanın ortasına, eline bir top vererek: “hadi bakalım, bu topu havaya dik” derlermiş. Kim ne kadar yukarıya atarsa; onu transfer ederlermiş.

Anayasa çalışmalarından buradan çıkaracağınız bir ders var değerli arkadaşlar. En çok tekrar edilen en doğru değildir. Aksine yanlış tekrar ede ede hakikat olarak sunmak isteyenler var, bunlar kirli bilgidir. Birazcık dikkat ederseniz; çok sık tekrarlanan kirli bilginin hakikat olmadığını fark edersiniz

Özellikle anayasa yapım sürecinde bilimsel değerlere aykırı, insani değerlere aykırı; televizyonlarda sizin karşınıza geçip, kirli bilgi yayanları akıl süzgecinden geçirirseniz, daha kolay fark edebilirsiniz. Bunu size hatırlatmak istedim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum¹.

KAYNAKÇA

Anayasa Uzlaşma Komisyonunun Çalışma Usulleri,
<https://yenianayasa.tbmm.gov.tr/calismaesaslari.aspx>

¹ Soru üzerine: “Ben son sözlerimi ifade ederken, gençlere sesleniyorum. Bu anayasayı bizim neslimiz yapacak ama uygulanacak olan kitle, sizin yaşayacağınız çağı ilgilendiriyor. O bakımdan anayasa yapımıyla çok ilgilenmelerini rica ediyorum. “Hayatınız cennet mi cehennem mi olacak?” anayasayla belirleyeceksiniz. Bunun için de size, futbol transferiyle ilgili -uyarsa- bir benzetmeyi anlatmak istiyorum. Şimdi futbolcular transfer edileceği zaman kondisyonuna, fiziğine, boyuna bakıyorlar. Ama eski tarihlerde bunlar yoktu. Eskiden transfer edilecek futbolcuyu getirirlermiş sahanın ortasına, eline bir top vererek: “hadi bakalım, bunu havaya dik” derlermiş. Kim ne kadar yukarıya atarsa; onu transfer ederlermiş. Anayasa çalışmalarından buradan çıkaracağımız bir ders var değerli arkadaşlar, “kirli bilgi”ye dikkat ederek; çok tekrar edilen kirli bilginin hakikat olmadığını idrak edin. Çünkü özellikle anayasa yapım sürecinde bilimsel değerlere aykırı, insani değerlere aykırı; televizyonlarda sizin karşınıza geçip, kirli bilgi yayanlara salt aklınızla dikkat ederseniz fark edebileceğiniz bir durum oluşacak. Ben bunu sizlere aktarmak istedim.”